Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 40-ik szám. Szombat, április 2.

Bérmentesen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:

Helyben hábom hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv lottókölteknél.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér: közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztőért felelős:
FEJER VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Csángó magyarjaink.

Elszomorító tudósítást olvastunk ujabban a „Gazeta" idei 56-ik számában a hétfaluból — sacele — e hó 20-ánál keltezett levélben X. aláírással, melyért tehát a szerkesztő a felelősséget elvállalta. „A harmadik román, a kit a csángók kiraboltak." igy kezdődik a szomoru tudósítás. Pénteken éjjel Blebea János hosszufalusi lakos Romániából hazajövet Derestyénél leszállott s általvetöjét hátára véve Bácsfalun, Türkösön csendesen át gyalogolt Csernátfaluig, a hol a lutherus(?) iskola és templom közelében, a község közepében este 11 órakor 4—5 csángó elverte és végre kifosztotta. Átalvetőjét és 386 frankját és 86 bánját elrabolták. A szegény román hasztalan kiabált le és fel, mert nem lépett ki senki az ő segitségére, minthogy a nagy-utczán mind csángók laknak. Másnap Nöszner Vilmos csendőr kézre kerítette az éjjeli lovagokat az általvetővel és pénzzel együtt és bekisérte a hosszufalusi járásbirósághoz. Nem tudjuk mi fog velük történni. Látni fogjuk. Annyit tudunk, látunk, hogy a hétfalluban a közbiztonság a csángó csavargó fluk részéről — din partea vagabondilor feciori ciangai — nagyon veszélyeztetve van. Nincs éj, nagy ne törjenek be ablakokat, nincs év, melyben ne történnének égések, éjszakai orditásaik rémülettel félelemmel töltenek el és azt hiszed, hogy valami vadállatoktól körülvett pusztában vagy. Nem bátorkodunk házunkból kilépni, ha be esteledett, mert minden pillanatban abban a veszélyben vagy, hogy ezek a dühöngök bántalmazhatnak. Hogy vajjon honnan adtak a csángóknak annyi merészséget gyalázatos és bünös cselekedetekre, nem tudjuk; azonban hiszszük, hogy ezek nem czélzatosan fordulnak elő." Ezután megemliti azt a lövést is, melyet mi már régebben közöltünk s végül óhajtja, hogy Hétfaluban a csendőrség száma emeltessék.

Hogy olyan vadállatok-e azok a csavargó csángó fiuk minőknek a tudósító festi, hogy az évenként előforduló égések is mind általok történnének, hogy e gyalázatos és bünteny valaki által nem czélzatosan idéztetnének elő, hogy a személy és vagyon biztonság a hétfalubun épen a csángó legények által lenne ennyire veszélyeztetve: mindezeket ismeretezetesen mi nem tudhatjuk s igy ezekért a felelősséget egyenesen a „Gazetá"-ra háritjuk. Tény azonban az, közelebb talán egy év leforgása alatt három izben történt meg az, hogy hétfalusi csángó magyarok a magyar becsüllet és jó hirnévről megfeledkezve, mind csak hétfalusi románokat támadtak meg és fosztottak ki, el is verték áldozatait, de hogy meggyilkolták volna őket, erről tudomással nem birunk.

Azonban ez a három eset is elégséges ok arra, hogy mi is felszóljaljunk a közbizonság érdekében még akkor is, ha csángó magyar saját vérét fosztotta volna ki s nem románt. Most azonban annál több okunk van szavunkat felemelni, de a „Gazeta" azt állitja és hirdeti, hogy nem jó neki azt hinni, mintha ezek a jelenetek czélzatosan idéztetnének elő. Nekünk elég már az is, hogy ilyesmit fel is hozott, mert mi a sorok között is tudunk olvasni. Épen ezért foglalkozunk itt első helyen lapunkban ezen elszomorító esetekkel. A csángó magyarokat jól ismerjük, tudja ország-világ, hogy munkás, takarékos józan nép, hogy gyermekeit iskoláztatja, hogy ő maga templomjáró, istenfélő magyarság. Kebelében van szolgabiróság, van m. királyi járásbiróság, van csendőrség. Iskola, templom egy községből sem hiányzik, papjai, tanitói mind magyarok, községi előljáróit, képviselő testületét ő maga választja, előljárói igen kevés kivétellel szintén mind magyarok, a velük együtt lakó románsággal mindeddig békében, egyetértésben éltek. Sőt többet is tudunk. A csángó-magyarok második hazája lett Románia. Oda járnak ki dolgozni, szolgálni, ott szerzik meg a pénzt, melyből az uj házas magának ide haza kő házat épit, családot alapit. Sőt még a serdülő ifjak is oda sietnek ki, hogy tulnépes családjuknak terhére ne legyenek. Magából Tatrangról annyi iskolaköteles gyermek van Romániában jelenleg is, hogy kitelnék belőlük még egy osztály, s a 6-ik tanitóra lenne ott szükség, ha honn volnának.

Ily körülmények között szó sem lehet arról, hogy a hétfalusi csángó ifjak nemzeti gyülöldödésből követnék el a hétfalusi románok ellen az ilyen kihágásokat, büntényeket. Nem csalódunk, ha azt állitjuk, hogy nem akar az efféle egyéb lenni, mint paraszt virtus azon román katona kötelesek miatt, a kik a sorozás elől Romániába szöknek és a katonáskodást a csángó-legényekre hagyják. Lehet s aligha csalódunk, ha azt állitjuk, hogy az olcsó pálinkának is nagy szerepe jut ilyen esetekben, mert nagy a csángó ifju józan korában soha sem kit meg nem támad, meg nem sért, sőt becsületttudó és illemes. Azonban legyen bár hogyan, itt büntényekkel állunk szemben, ha igaz, a mit a „Gaz". a csángó ifjakról ir, vagabundoknak nagy csavargóknak bélyegzi őket, kik miatt a házból sem lehet kiépni, ha becsteledik. De ha sikerült a lólopásokat, melyeket egyes román lótolvajok követtek el, megyénk területéről teljesen kiirtani, azt hiszszük, hogy néhány duhajkodó csángó legényt is meg fognak tudni fékezni az illető hatóság. Mi pedig kérjük, hogy tulnépes családjuknak terhére ne legyenek. Magából Tatrangról annyi iskolaköteles gyermek van Romániában jelenleg is, hogy kitelnék belőlük még egy osztály, s a 6-ik tanitóra lenne ott szükség, ha honn volnának.

Ily körülmények között szó sem lehet arról, hogy a hétfalusi csángó ifjak nemzeti gyülöldödésből követnék el a hétfalusi románok ellen az ilyen kihágásokat, büntényeket. Nem csalódunk, ha azt állitjuk, hogy nem akar az efféle egyéb lenni, mint paraszt virtus azon román katona kötelesek miatt, a kik a sorozás elől Romániába szöknek és a katonáskodást a csángó-legényekre hagyják. Lehet s aligha csalódunk, ha azt állitjuk, hogy az olcsó pálinkának is nagy szerepe jut ilyen esetekben, mert nagy a csángó ifju józan korában soha sem kit meg nem tám

ve kérjük a csángó lelkészeket és tanitókat, hogy hassanak templomban és iskolában az erkölcsök nemesitésére, ne szünjenek meg hirdetni és hiveik szivére kötni, a tulajdon sértetlenségét a magyar jó hirnevet és becsületet. A kiken aztán a szép szó nem használ, megtanitja azt a büntető igazságszolgáltatás sujtó keze.

Brassóváros képviselőtestületének közgyülése 1892. márcz. 31-én.

Kemény szóharcz folyt a közgyülésen a képviselők között a honvédlaktanya érdekében, mely a mint tudjuk, a Scherg posztógyárral szemben, a köruti vasut szomszédságában fog még az idén feléjittetni.

Abban egy nézetben voltak a képviselők, hogy épitni hat-hét évi vajudás után már kikerülhetetlen. A tanács és állandó bizottság azt ajánlotta, hogy az épitést meg kell még ez évben kezdeni és szept. végére be is kell végezni.

A hat pályázó vállalkozó közül ajánlotta elfogadásra a Braun, Fuchs és Pór társvállalkozók ajánlatát, mint legelőnyösebbet.Erre megindult a szó-harcz, mely három óránál tovább tartott.

A csatát Schnel Alfréd tanácsos vezette be, a ki az épitést ugyan nem ellenezte, de abban a nézetben volt, hogy ebben az évben nem lehet bevégezni s nem is kell kivánni, hanem csakis 1893. julius hóra legyen teljesen készen.

Schnel tanácsost pártolták Lenger Jón ügyvéd, Bologa az Albina fiókjának igazgatója és dr. Guszbet.

Az épités megkezdését és még ez év szeptember végéig leendő bevégzését ajánlotta Hincz városi gazda, mint az állandó bizottság előadója, őt pártolták melegen és alaposan Schnel és Ádám ügyvédek.

Folyt a szó-harcz keményen, melyben Schnel kemény leczkét tartott Lenger Jón ügyvéd collegájának, hogy miként nem kell gyanusitni távollevőket, mire Lenger meghökkenve jelentette ki, hogy ő nem akart gyanusitni; lehet, hogy nem akart, de mégis megtette. Elvégre szavazásra került a dolog, a honvéd laktanyának ez évbeni épitése és bevégzése 41 szavazattal el lett fogadva.

A románok egyen, Puscariu ügyvéden kivül, Schnell tanácsost pártolták néhány szász képviselővel, Hincz előterjesztésére a szász és magyar képviselők szavaztak.

A munka Braun és társainak 41 szavazattal 30 ellen kiadatott s igy szeptember végén pompás laktanyája lesz Brassóvárosában derék honvédeinknek, kikért mi is szivesen megharczoltunk.

A költségvetési vita.

Egy kis pihenő után, melyet a felirati vita izgalmai után nem irigylünk a honatyáktól, szerdán megkezdé a képviselőház a folyó évi költségelőirányzat tárgyalását.

A kormány bizik, hogy e vita nem fog kelleténél hosszabbra nyulni. Hisz egy nagyszabásu budgetvitának ezuttal hiányzik a tárgya és ha rendesen megy a dolog, a vita minden a magas politika körébe vágó kérdés kizárásával, szigoruan a tárgyi keretekben fog mozogni.

A politikai morál, valamint az okosság szempontjából egy nagyszabásu budgetvitát nehezen lehetne igazolni. Teljes három hétig tartott a felirati vita; folyama alatt a nagy politika kérdését a legbehatóbban megvitatták. A pártok kifejtették programmjukat, megismertették álláspontjukat, melyet egymás közt kölcsönösen és a kormánypolitikával szemben elfoglalnak. Ez elég világossággal megtörtént és absolute semmi szükség sem követeli, hogy e tárgy felett csak egy szót is vesztegessenek. A budgetvitának tehát ésszerüen a pénzügyi helyzet taglalására és az egyes tárczák javadalmazásának megbeszélésére kell szoritkoznia. Minden, a mi e kereteken kivül esik, csak felesleges ismétlése lenne annak, a mi felirati vita alatt már elmondatott. De ez az ismétlés nem csupán felesleges, hanem káros is lenne. Mert a nélkül, hogy tagadni akarnánk, miszerint kiváló érdeke a kormánynak, hogy a költségvetés május közepére kész legyen: utalunk arra, hogy még kiválóbb érdeke a nemzetnek, a pénzügyi törvény mielőbbi elkészülte.

Az 1892. budget a nemzeti életnek sok fontosságát bővebben dotálja, mint az előző évi. A meddig azonban a miniszterium csak az indemnitás alapján kormányoz, nem folyósithatja ezeket a bővebb dotátiókat, mert az indemnitás csak felhatalmazás, mely arra adatik, hogy a bevétel és a kiadások az utolsó pénzügyi törvény kereteiben eszközöltessenek.

A költségvetés haladéktalan elintézésének kérdése. A ki ezt feltartóztatni nem akarja, az, tartozzék bármely párthoz, nem fog kezet nyujtani ahhoz, hogy a pénzügyi törvény felesleges viták által halasztassék. A budgetvita küszöbén fontolják meg az ellenzéki pártok, hogy a nemzet nagyobb mértékben van érdekelve a pénzügyi törvény mielőbbi létrejötte által, mint a kabinet.

Egy magyar pénzintézet jubileuma.

— Pólya Jakab könyvéből. —

A „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank“ f. hó 30 án fogja ünnepelni fennállásának 50 éves jubileumát. Ez alkalomból, a bank megbizása folytán — P ó l y a Jakab érdekesen és tanulságosan irta meg e pénzintézet keletkezésének és 50 éves fennállásának történetét.

1830-ban egy pesti nagykereskedő, U l l m a n n Móricz, tette társai körében azt az inditványt, hogy „állitsanak fel oly intézetet, mely által a kereskedés és ez által a hazai munkásság számára jelentékeny tőkeösszeg szereztessék, mely egyedül a kereskedésre forditva, hazánkban a pénz forgását sokszorozza, az igyekezetet bátoritsa, az elvállalt tartozások pontos teljesitését könnyebbitse, végre a személyes hitelnek biztos alapot szerezzen s éppen ez által a szorgalomnak eddigelé oly veszedelmes uzsorát megszüntesse.“ Az érdekelt körök az eszmét szivesen fogadták és serényen hozzáálltak a kivitelhez.

Ez azonban nem volt oly könnyü, mint hitték. Jóllehet még 1830. tavaszán a két millió pengő forintra tervezett alaptőke negyedrésze jegyezve volt, több mint egy évtizedig tartott, mig a bank megalakult. Hiába protegálta József nádor a magyar kereskedők vállalkozását, a bécsi kormánykörök az akkori osztrák nemzeti bank versenytársának gyanitották a keletkező „Első magyar kereskedelmi bank“-ot és ellenszenvük erősebbnek bizonyult a nádor jóakaratánál. Az engedélyezési kérvény, a melyet a tervezők a nádor utján ennek ajánló levele kiséretében a magyar udvari kanczelláriához benyujtottak, valóságos bolygózsidó szerepet játszott. Èveken át vándorolt a kanczelláriától az udvari kamarához, innen a nemzeti bankhoz, majd a helytartótanácshoz és ismét vissza ugyanazokban az instancziákban. A mikor végre a bécsi kormányköröket sikerült meggyőzni arról, hogy a nemzeti bank jegykibocsátási joga nem fog csorbát szenvedni és hogy a hitelügyi jogszolgáltatás kérdése sem képezhet okot az aggodalomra, 1841. október hó 14-én V. Ferdinánd magyar király aláirta a bank szabadalomlevelét.

Az 1842. április hó 30-iki közgyülésen megtörtént alakulással a bank a kezdetnek még csak kezdetén állott. Azok, a kik egy évtizeddel előtte a kibocsátandó részvényeket jegyezték, részben elhaltak, részben elszegényedtek, részben nem biztak az uj vállalat prosperitásában és félrevonultak. Nagy bajjal járt a részvénytőke öszegyüjtése. Es a mikor már egybegyült némi pénz, gyümölcsözetlenül kellett azt hevertetni, mert nem volt üzlet. Kitünt, hogy az alapszabályok kerete szük. A banknak csak olyan, legfeljebb 3 havi lejáratu váltót lehetett leszámitolni, a melyen három bejegyzett kereskedő aláirása fordult elő, és előlegeket csakis állampapirokra adhatott. E korlátokat tágitani kivánta a bank igazgatósága, de Kübeck, akkori osztrák pénzügyminiszter, következetesen megtagadta az alapszabályok módositása iránt hozzá felterjesztett ismételt kérelmet. Ennek daczára lassankint gyarapodni kezdett a kereskedelm bank üzletköre. Kultiválta a jelzálogüzletet, az árukra való előlegezést, összeköttetésbe lépett az akkor alakult magyar vállalatokkal: a központi vasuttársasággal, a gyáralapitó részvénytársasággal, a pesti czukorgyáregyesülettel, a pesti hengermalomtársasággal, a tiszaszabályozó társulattal, a melyeknek bankárja lett. Ezzel karöltve emelkedett az intézet iránti bizalom is. Igy történt aztán, hogy a midőn 1848-ban a február—márcziusi zavarok európaszerte megingatták a kereskedelmet, a bank az irányában támasztott hiteligények kielégitésére nem rendelkezett elegendő eszközökkel és a fővárosi kereskedelmi testületek az osztrák nemzeti bankhoz voltak kénytelenek kölcsönért fordulni. A magyar kereskedők e kölcsönt a kereskedelmi bank jótállása mellett kapták meg.

A szabadságharcz ideje tölti be a pesti magyar kereskedelmi bank történetének legszebb lapjait. Az a szerep, a melyet a bank e korszakban játszott, kiemelkedik a monografia keretéből és általánosabb érdekre tarthat igényt. Az első felelős magyar kormány pénzügyminisztere, Kossuth Lajos, alig foglalta el hivatalát, már is czélba vette az önálló magyar bankjegy kibocsátását és természetes volt, hogy első sorban a kereskedelmi bankkal lépett ez iránt érintkezésbe. A nemzeti bank látva, hogy Kossuth komolyan veszi tervét, kezdetben tiltakozott. Hivatkozott arra, hogy szabadalma 1861 ig érvényes és ez időpontig az egész monarchiában az övé a jegykibocsátás kizárólagossága. Majd egyezkedni igyekezett. Tizenkét és fél millió forintnyi kölcsönt ajánlott fel Magyarországnak egy és két forintos bankjegyekben, ha elismerik privilegiumát. De a magyar kormány nem ismerte el az osztrák nemzeti bank szabodalmát és ajánlatát visszautasitotta. 1848. junius 17-ikén irták alá a magyar kormány részéről Kossuth Lajos pénzügyminiszter, a magyar kereskedelmi bank részéről Havas József bankelnök, Valero A. és Liedmann I. Frigyes igazgatók a 18 pontból álló szerződést, a melynek alapján a magyar kereskedelmi bank lett az ország jegykibocsátó bankja.

Az abszolut uralom korszaka szomoru időket jelentett a kereskedelmi bankra is. Az osztrák nemzeti bank kegyetlenül megtorolta a kereskedelmi bankon azt a merészséget, hogy a szabadságharcz alatt jegykibocsátó bankja volt a magyar államnak.

Hiába fordult hozzá a pesti intézet segélyért; ép a legválságosabb időpontokban tagadta meg tőle, ugyannyira, 1850-ben, a mikor arról volt szó, hogy a nemzeti bank Pesten fiókot nyit, a kereskedelmi bank felszámolásának kérdése merült fel. A kereskedelmi bank akkori elnöke e részben már megállapodásra is jutott volt az osztrák nemzeti bank intéző köreivel. Csak az igazgatóság tagjainak szivóssága mentette meg a kereskedelmi bankot e végtől. Elvetették az osztrák nemzeti bankkal tervezett megállapodását és elvetette azt a közgyülés is, mely a bank fenmaradását mondotta ki.

Az alkotmány helyreállitása után a bank mindinkább megszilárdult. 1881-ben felemelték az üzleti tőkét 5 millióra s kimondatott, hogy a bank müködési-köre kiterjesztetik a banküzlet minden ágára. Az uj részvény kibocsájtással kapcsolatban uj emberek kerültek az intézet élére, Sartory Frigyes a bank vezérigazgatója negyven évi szolgálat után nyugalomba vonult s helyét Láncy Leó foglalta el, ki ma is az intézet élén áll, s nagy szakértelemmel vezeti annak ügyeit.

Èrdekes Pólya müvének az a része is, a melyben számszerüleg mutatja ki a bank forgalmának és üzletkörének emelkedését. Müködése első évében mindössze 1.078,469 forint váltót számitott le az intézet tavaly 66.551,557 f o r i n t r a rugott a visszleszámitolás és 13 813,529 frtot tevő váltótárczájára a bank a második helyen áll összes pénzintézeteink között. A betétek 1843—44-ben 303,292 frtot tettek ki; a 80-as évek elején már 6 millióra emelkedtek, de ma már tulhaladja a 34 millió forintot. A jelzálogüzlet terén a bank a negyedik helyen áll, a lombardüzletben azonban első helyen valamennyi pénzintézet között. Annál jelentékenyebbek e sikerek, mivel a részvénytőkét tekintve, a pesti magyar kereskedelmi bankot a budapesti piaczon eddigelé öt más intézet előzte meg. Részvénytőkéje 8 millió frtot, tartaléktőkéi 2·09 millió frtot s igy alaptőkéje összesen 10.097,061 frtot képvisel. A bank igazgatósága ennélfogva felemelni szándékozik a részvénytőkét oly magasságra, hogy a rendelkezésre álló alaptőke 14 millió forintot tegyen. Különös sulyt fektet ma a bank arra, hogy a Kelettel való ipari és kereskedelmi összeköttetéseinket fejleszsze. E részbeni uttörő müködésénél az emelkedés széles tere áll előtte és készséggel ismerhetjük el a szerzővel, hogy „a banknak nemcsak tekintélyes multja van, hanem még fényes jövő vár reá.“

A méhek és méhészetről.

Olyan dolgokról beszélek, melyekhez sokan értenek, de melyekről a legtöbb embernek kevés fogalma van. És ez reám nézve, mint felolvasóra, elég baj, mert igy nem igen hizeleghetek magamnak, hogy igen tisztelt hallgatóim mindvégig megajándékoznak becses figyelmökkel. Azok kik a méhészethez értenek, azért nem, mert előttök és nekik aligha valami ujat mondhatok, mi lekötné figyelmöket; azoktól pedig, kik előtt a méhek és méhészet terra incognita, csak nem várhatom, hogy olyas valamiben gyönyörködjenek, a mihez voltaképen nem értenek. Mégis csak megkérem önöket igen tisztelt hallgatóim, akár méhészek, akár nem, sziveskedjenek b. figyelmökkel megajándékozni! Én viszonzásul igérem, igyekezni fogok rövid, s a mennyire gyenge tehetségeim engedik, érdekes lenni.

* * *

Lépjünk be a rovar-világ egyik kasztjának birodalmába: egy birodalomba, melynek milliárd meg milliárd országa van, mely országok mindenike egymástól teljesen független, önálló, s bennök mégis ugyanazon kormányforma, ugyanazon példás rend, arany tisztaság kitartó szorgalom, szóval sok földi erény meg van, melyeknek mi, emberek, meglehetős szükében vagyunk. Nincs ezen országokban rut hálátlanság, sápadt irigység, szemérmetlen kevélység, s még csak hiréből sem ismerik a — hazaárulást, mely gyarlóságok pedig köztünk, emberek között, dudva módra bőven tenyésznek

Már csak ezen ritka dolgok is megérdemelnék, hogy a méhek birodalmának országaiba betekintsünk; mert hiszen övék eme birodalom, övék ezen páratlan országok. De van itt még sok egyéb látni és tanulni való, melyekkel az embernek mind az öt érzéke, szive, lelke betelik.

Ime, előttünk áll egy fa alkotmány. Magassága 75, szélessége 45 és vastagsága 40 cm. Ez a méhek lakása, neve kaptár. Nyissuk fel ezen épitményt hátulról, hol ajtaja van, s tekintsünk be a méhek országába.

Élő Isten! Minő nyüzsgés mozgás, minő munkásság! Ezeren meg ezeren forgolódnak a kis méhek; egy sem pihen, egy sem restelkedik, hanem mindenik munkája után lát gyorsan, szünet nélkül.

Most nyuljunk be a zummogó munkások közé, s vegyünk ki egy méhekkel egészen ellepett, keretbe épitett lépet, melynek kiterjedése mintegy 39 □ cm.

Ilyen keretes lép befér egy kaptárba 30 darab, de minálunk nem igen jutunk annyira, hogy mind a 30 födve legyen néppel; a mi viszonyaink között megelégedhetünk, ha 20—26 kerettel dolgozhatunk.

Tegyük fel, most hogy egy kaptárunkban 26 kereten ülnek a méhek s egy-egy kereten átlag 500 méh van, ugy egy kaptárban mintegy 13,000-en laknak, sőt az alföldi vidéken, a dustermésü Bánátban méhészkedők egy-egy kaptárában 18—20 ezerre teszik a munkás méhek számát.

Ez a 13—20 ezer méh egy családot, egy önálló országot képez, s itt feltalálható mindaz, mi a méhek birodalmában előfordul.

Szenteljünk egy pár perczet reá, s ismerkedjünk meg először a méhekkel s azután kormányzási rendszerökkel.

* * *

A méhek országában — mint általánosan tudva van — három féle egyedet különböztünk meg u. m. az anya-méhet, heréket és dolgozó méheket.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ime, a kivett kereten mind a három félét megtaláljuk!

Ez itt az anyaméh, vagy mint sokan nevezik, királyné, vagy királynő. De a két utóbbi elnevezés nem helyes, a mint az az alábbiakból ki fog tünni.

Az anyaméh legnagyobb az egész családban, s ezen nagyságát főképen potróhja hosszuságában éri el. Milyen bölcs az isteni gondviselés! Lám, az anya-méhnek azért van olyan hosszu potróhja, hogy azt benyujtván az egyes lépsejtekbe, leérhessen ezeknek fenekéig, a hova apró, tü-hegy alaku petéit kell raknia.

Anyaméh csak egy van egy családban, s egyedüli hivatása a petézés, melyet elkezd kora tavaszszal és szünet nélkül folytat késő őszig. Ő csak egyszer repül ki a kaptárból, akkor, midőn a párosodás, megtermékenyülés céljából nászutját, egyszerre eljegyzési és lakadalmi ünnepélyét tartja meg. Aztán nyomban visszatér családjához, melynek körében ugyszólva eltemeti magát. És harmad-negyed napra elkezdi hivatalos müködését, mely — ha meggondoljuk, hogy szünet nélkül foly és éveken át tart — valóban nem csekély munka. Az anyaméh elél 6, sőt 8 évig is s ezen hosszu idő alatt több százezer petét rak: oly tekintélyes szám, mely előtt tisztelettel meghajolhatunk.

Ha az emberi társadalomban elmondhatjuk, hogy a jó anya lelke az egyes családoknak, ugy ezt az anyaméhekről méltán el lehet mondani. Rend, tisztaság és szorgalom honol, pezsgő élet és bőség van ott, hol az anyaméh ép és jól betölti hivatását; és irgalmatlanul elpusztul a család, melyben anyaméh nincsen, vagy betegsége miatt hivatásának eleget nem tehet . . . .

Nagyságban az anyaméh után a herék következnek, de nem ám fontosságban is. Ime, épen itt mászkál egy! Feje nagy, teste vastag és tompa, szinére nézve barnább a többinél.

Az emberi társadalomban arról, ki mit sem dolgozik, csak hizlalja magát, és pedig rendesen a máséból — mert hiszen ilyenek a dus vagyonba csak ugy cseppentek bele, mint kukacz a sajtba — mondom az ilyenről azt szokták mondani: „Ugy él, mint a here!" S valóban a herék élete, első tekintetre nem megvetendő. Dolgozni nem dolgoznak semmit; csak szörpölik, élvezik a mások által gyüjtött nektár legjavát; fogyasztják a sámpáneres pincze tartalmát s aztán ki-ki repülnek a szép természetbe, hogy sugár és illatban fürödjenek, no, meg aztán, hogy az anyaméhnek nyakra-főre udvaroljanak. De annyi száz meg ezer közül vajmi kevésnek sikerül, hogy vőlegénye lehessen egyik-másik karcsu szüznek, s akkor is, ha ez a természet törvényének parancsa szerint, a szabad ég alatt, a napsugaras, verőfényes athmoszferában, frigyre lép az állam uj, hajadon — nevezzük most igy — királynőjével, keservesen lakol, életével fizeti meg a nászutat, s elevenen vissza nem jut többé, trónjára nem követheti királyi aráját.*) Az anyaméhnek nincs tehát királyi férje, azért az ő neve nem is lehet királyné.

S mi történik a többi herével? Az ők sorsa sem kedvezőbb, mint imént emlitett, gyászos véget ért, különben talán közöttük még boldognak nevezhető vőlegény testvéröké. Mihelyt az ősz közeledik, pusztulniok kell, irgalmatlanul leöldösik s kihányják őket, mint haszontalan élősdieket . . . .

A méhek birodalmát voltaképen a dolgozók alkotják. Midőn méhekről van szó, tulajdonképen a dolgozókat értjük mindig. Ime, a kivett kereten ez a roppant sok nyüzsgő jószág mind dolgozó méh. Nagyságra nézve ők a legkissebbek, nemökre nézve anyai szerepre alkalmatlan aggszüzek. Ezek készitik a viaszt, tartják fenn a rendet és tisztaságot, ápolják a fiatal nemzedéket, ápolják othonukat minden bel- és külellenségektől, gyüjtik a mézet. Ezek tehát a család éltető eleme, s nekünk, embereknek, igazi rabszolga munkásaink.

(Folyt köv.)

*) „Magyar Méh" után.

Felhivás előfizetésre.

Közeledvén az uj évnegyed, megujitjuk előfizetési felhivásunkat, s kérjük t. olvasóink szives pártolását. Lapunk Brassómegye és a szomszédmegyékben a szabadelvü politikai és magyar társadalom közmüvelődési életben hézagot tölt be, ezt mindenki érzi.

A mi érdekeinket egyetlen központi és vidéki lap sem képviselheti ugy, mint egy helybeli lap. Ezt sem szükséges bizonyitgatnunk.

A „Brassó" nélkül aligha lenne ma négy szabadelvü országos képviselőnk. Társadalmi életünkben nem mutathatnánk fel annyi szép eredményt. A szabadelvü párt elveit valljuk és terjesztjük ezután is őszintén, nyiltan mindenkivel szemben.

Kiváló figyelmet fordit unk a vidék és romániai magyarság társadalmi érdekeire s. Ma már rendes tudósitóink vannak Segesvár, Fogaras, N.-Szeben és Bukarestből, sőt Brassó megyében minden magyaközségből, kik gyorsan és tömören fognak minket értesiteni.

Gondoskodtunk arról is, hogy a megyénkben levő szász és román ajku községekből is gyorsan tudósitsanak az azokban előforduló fontosabb eseményekről.

Román lapszemlénket ezután is fogjuk adni lehetőleg minden számban. Pártunk és a magyarság érdekeit egy pillanatra sem feledjük.

Végül megjegyezzük, hogy lapunkban a szenvedélyek kitörésének egy irányban sem nyitunk tért. Nekünk tömörülésre, egyetértésre van szükségünk, hogy céljainkat ugy politikai, mint társadalmi és közmüvelődési téren megközelithessük. Szoros összetartásunkkal szerezhetjük meg ennek utána is városunk és megyénk más ajku honpolgárainak tiszteletét.

Az előfizetések lapunk homlokán olvashatók.

Brassó, 1892. márczius 22.

A szerkesztőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Tisztviselők, mint kérvényezők. Megbizható forrásból vesszük a következő hirt. A brassói tkvi. hatóság tisztviselői a Nagy-Kanizsán inditott mozgalomhoz csatlakozva, a képviselőházhoz kérvényeztek fizetésük javitásáért, még pedig a törvényjavaslatra való figyelmezéssel. A kérvényt képviselőnk által juttatták az illetékes forum elé. Hisszük, hogy a jogos és méltányos igényeK mérlegeltetni fognak s a soká vajudó kérdés a tisztviselők helyzetén könnyitve, nem soká eljut a megvalósulás stádiumába.

— Utolsó fillérestély f. hó 6-án szerdán a Central Nr 1. szálloda nagytermében lesz és pedig a brassómegyei tanitó egyesület javára. — A müsor a következő: 1) Czimbalom, Gödri B. 2) Szavalás, Cseh Lajos tanitó ur. 3) Dialog, Rusz Róza k. a. és Balázs Péter ur. 4) Női kar, Jaschik Gyula ur vezetése alatt. 5. Tilinkó, Remenyik Kálmán ur. — Háziasszonyok: Russ Andrásné és Nagy Ferenczné asszonyok. — Ezennel felhivjuk a közönségünk figyelmét ezen szezon utolsó tánczestélyére s főleg arra, hogy mint mindig, ugy most is érdemes czél az, melyért az estély sikerét ohajtanunk kell. — Ez idény alatt oly rendkivüli pártfogásnak örvendett fillérestélyek emléke azt hisszük az azokon résztvett közönséget ujra összehozza nemcsak, de sokan fogjuk sajnálni, hogy ismét a télhez kell előbb érnünk, mig ujra együtt tölthetünk egy kellemes, fesztelen hangulatteljes — fillérestélyt.

— Remenyik Kálmán ur a tilinkó remek mestere, kinek gyönyörü játékában a mult év egyik fillérestélyen annyi élvezetet találtunk — szerdán ismét meglependi közönségünket uj népdalokkal.

— Jaschik Gyula kiváló zenetanár és karnagy vezetése alatti női énekkar szép énekkel vesz részt a szerdai fillérestély müsorában. Élvezetünk kettős lesz tehát, mert az énekkar bájos tagjai tánczban is oly jól képezvék mint az énekben.

— Felhivjuk közönségünk figyelmét a szerdai estélyre, melyen a czélért s a szereplőkért vidékről is sokan fognak megjelenni.

— Hubay Jenő hangversenye. Rendkivül csekély számu közönség jelenlétében folyt le tegnap Hubay Jenő hangversenye. A jeles müvész, kinek hazánk határain tul terjedő előkelő müvészi hirneve van, bizonyára megérdemelte volna, hogy közönségünk nagyobb érdeket tanusitson egyetlenegy hangversenye iránt, annál is inkább, miután Hubay először játszott Brassóban. Ha a közönségnek ezen tömeges távolmaradása nem is helyeselhető, még is másrészt nyiltan hangsulyoznunk kell, hogy e feltünő részvétlenségnek okozója a hangversenyző. A fal agaszokon pl. olyan reklamszerü kifejezések fordulnak elő, melyekre egy Hubaynak igazán nincs szüksége s melyek éppen nem alkalmasak a közönséget a hangverseny terembe vonzani. Egy másik szintoly kedvezőtlen körülmény, magának a müsornak összeállitása. Tartini Ördög-szonatáján, ezen classikus darabon kivül a többi számok zeneileg meglehetősen jelentéktelenek. Mind csinos, hatásos, részben óriási nehézségü s Hubay bámulatos technikájának s gyönyörü előadásának kifejtésére igen alkalmas, de végre is csak apróságok. Hogy egy hasonlattal éljünk: a müsor ugyanoly benyomást tett, mint a midőn a lakomára meghitt vendéget csupa csemegével tartják. A csemege lehet választékos, finom, a legdrágább, de egész természetesnek foguk találni, ha a vendég kevesebb édességet, de inkább egy kis — hust kiván. Ha Hubay tartalmasabb s a hangversenyt látogató közönségnek megfelelőbb müsorral lép fel, bizonyára másképp folyik le a tegnapi estély. A közönség különben megtett mindent, hogy az észrevehetőleg elkedvetlenitett müvészszel felejtesse az üresen maradt széksorokat, s oly lelkesen tapsolt Hubay elragadó játékának, hogy zsufolt háztól sem telt volna jobban. Nem akarunk végül Bodó Alajosról megfeledkezni, ki Hubayt kisérte s több solo darabban igen figyelemreméltó technikai készültséget, izlést s egészséges felfogást tanusitott. Bodó ismételten járt már nálunk: mindenki örült, hogy a rokonszenves zongoramüvész játékát ujból élvezheti.

— A huszövetkezet folyó hó 3-án d. e. 11 órakor a magyar polgári kör helyiségében közgyülést tart. Mint halljuk a 10 frt részvénydijaknak a tagoktól való beszedése már kezdetét is vette. E szerint biztosra vehetjük, hogy nemsokára a husszövetkezet megkezdheti áldásos müködését.

— Necrolog. Téglás Gábort, a dévai áll. főreálisk. igazgatóját sulyos csapás érte, elragadván a halál f. év márczius hó 29-én kedves nejét és öt fiugyermek édes anyját Hidvéghi Nettit, kivel 20 boldog évet élt. Fogadja a lesujtott férj és édes apa legőszintébb részvétünket. Az elhunyt nyugodjék békével.

— Köruti vaspályánkat a Klastrom-utczában derekasan javitják, hogy a forgalmat teljesen biztositsák. A szembelő sineket vasrudakkal foglalják össze. Közönségünk nagy mérvben veszi igénybe a köruti vaspályát, mely olcsó és gyors Annál többet szunyokálnak a piaczon a fiakker kocsisok és lovaik. Hja! változik a világ.

— A városi zenekar f. év április 3-án (vasárnap) a Központi szálloda nagy termében zeneestélyt, április 17-én a czirkus épületben nagy hangversenyt rendez.

— Erdőégés. B.-Ujfalusi tudósitónk irja: Ma községünk erdejében, az elültetett részen márczius 30-án tüz keletkezett és rövid pár óra alatt 5—6 holdnyi területen a fiatal csemetéket elpusztitotta. A tüz déli 12 óra körül keletkezett abból, hogy egy öreg czigányné a tiltott részben szenet égetett és az erős szél meggyujtotta a körüllevő száraz harasztot és lehullott csereleveleket. — Az erős szélben a tüz rohamosan terjedt tova és csak nagy nehezen sikerült 4 óra tájban a kivonult tüzoltóságnak és a község más lakósainak a tüzet localizálni és kioltani. A kár annyival nagyobb, hogy a csere csemeték mind ültetve voltak és most az elpusztitott területet ujból el kell ültetni. A czigánynénak odaégett gunyája, zsákjai sőt étele is és ő maga is majdnem oda égett, mert ijedtében nem tudott helyéről eltávozni. Tettét bevallotta.

— Tüz, Dán n.-küküllőmegyei falu — Segesvár közvetlen közelében — a mult hó 30-án a tüz martaléka lett. Sem az elégett épületek számáról, sem a kárról nincsenek még biztos adataink; annyit tudunk, hogy a tüz délután keletkezett — s mert megfékezni nem sikerült, a segesvári tüzoltókat kérték segitségül, kik külön vonattal azonnal ott is termettek. Már azt hitték elmult minden veszély s haza jöttek, este fél 9 órakor ismét felébrettek a lángok, mire ismét kivonult a segesvári tüzoltóság.

— Segesvári levelezőnk irja nekünk, hogy ifj. Horváth Mihály n.-küküllőmegyei főispáni titkár a miniszter ezen minőségben Aradvármegyébe helyezte. Nevezett tegnapelőtt bucsuzott el Segesvári barátaitól, tisztviselőitől, kik nagy számmal vonultak a vasuti indóházhoz bucsu kézszoritásra. Horváth kedves személy volt. Segesvári távozását őszintén sajnáljuk. Uj állásán szerencsét kivánunk neki.

Szerkesztői üzenet.

Y. urnak Helyben. Névtelenül beküldött levelet nem közölhetünk. A husfogyasztóegylet ügyében sziveskedjék az illető urakhoz fordulni, a kik felvilágositással szivesen fognak szolgálni.

Nyilt-tér.*)

Selyemhamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. *Henneberg G.* (cs. kir. udvari szállitó) *selyemgyára Zürichben*, házhoz szállitva postabér és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. 311 (1—4)

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekér és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A m. kir. honvédlaktanya
épitő vállalatának irodája
Bolonyában, gyár-ut 1. sz. a. van.
A t. cz. szállitók kéretnek ajánlataikat oda inszézni. 375 (1—3)

Hirdetmény.
Ezennel közzététetik, hogy a brassó-háromszéki h. é. vasut épitő fővállalatnak
irodája
FEKETE-utcza 41. sz. ház, 1-ső emeletére helyeztetett át.
A brassó-háromszéki h. é. vasutak
épitő fővállalata.

Diszoklevél Zágráb. 1891. Arany érem Temesvár.
Kwizda Restitutions-fluid-ja.
(Üditő nedv.)
Mosóviz lovak számára. Egy üveg ára o. é. 1 frt 40 kr.
30 év óta az udvari istállókban, a katonai és uri nagyobb istállókban használatban van, erősitésül nagy társadalmak előtt és után az erő visszanyerésr céljából, ficzamodások, megbicsaklások, idegmerevségeknél stb. Kiváló dolgokra képesiti a lovakat training-nél.
294 11(—50) HAUPT-DEPOT
Franz Joh. Kwizda
k. u. k. österr. u. kön. rumän. Hoflieferant, Kreisapotheker, Korneuburg bei Wien.

Hermann J. és társa,
közvetitési ügynökség, szállitási ügyekben.
Budapest, VI. ker. Teréz-körut. 6 sz.
(350 11—12)
Ajánlják magukat pontos utánvizsgálásra mindennemü szállitólevelek és franco feladó vevényekre, 1870-ik évtől kezdve. Dijazás csak siker esetén Azon esetben, hogy ha differencziák nem konstatálhatók, az illető iratokat minden költség, vagy provisio felszámitása nélkül bérmentve küldjük vissza.

Egy keveset használt
3-as pénztár
eladó.
Bővebb értesitést e lapok kiadó-hivatalában.
374 (1—3)

500 darab 2—3 mtr magas
gesztenyefa
apránként, vagy egyszere, olcsó áron
eladó.
Bővebbet BACHMEIER asszonyságnál, Kapu-utcza 67. szám (uj), 372 2—3. 1-ső emelet.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ROBEY & COMP.

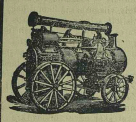

GÉPGYÁROSOK, Budapest, IX., Rákos-utcza 5—9. (a villanyvasut állási uti végállomásával szemben)

ajánlják: elismert legjobb és legmunkaképesebb

gőzmozgonyalkat és gőzcséplőgépeit

az eredetileg általuk alkalmazásba vett **szabadalmazott vaskerettel**, kettős működésű **meghosszabbitott szalmarázókkal** s megnagyobbitott törek- és pelyvarázó-rostákkal továbbá ujabb szerkezetü **szalma-kazal rakó-gépeiket** és más egyéb nemü gazdasági gépeket és eszközeiket a legjutányosabb árakon és kedvező fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bármentve megküldetnek.

3704—10

Gorombán őrölni

5 perczig forralni

"Kathreiner malata kávé gyárai"

Berlin-München-Bécs

Egészség — Élvezet — Szabadságszellem

Legjobb pótkávé

Kathreiner Kneipp-Malátakávéja.

Egészséges kávékávé és ízlatával bíró malátakávé.

Kapható mindenütt, mindegy melyik szatyorban és ízben vétetik.

Egyedüli gyártmány az Kneipp-Malátakávéja.

224 4—24

Első magyar gazdasági gépgyár

részvény-társulat

BUDAPESTEN, Gyártelep: külső váczi-ut 7-ik szám.

342 (3—10)

Ajánl hazai gyártmányu

gőzcséplő készleteket,

valamint mindennemü

gazdasági gépeket

és talajmivelő eszközöket, különösen ugy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas legujabb rendszerü

sorvetógépeket.

Árjegyzékek kivánatra készséggel küldetnek.

Scherg Vilmos és társai

BRASSÓ,

gyapju,- posztó- és divatszövet-gyár,

raktár a főtéren.

Ajánlunk a tavaszi nyári és idényre *saját tiszta gyapjuból készült gyártmányainkat* u. m.

kabát-, nadrág-, felöltő-, köpeny, esőköpeny-, cheviot-, cheviot-kártolyfonál- (kamgarn), és kártolyfonál-szövetet; katonatiszti- és egyenruházati posztót, valamint férfi- és női-nagykendőket (Plaids), gazdag és szép választékban, **gyári árakon.**

Mintakártyák megtekintés végett készséggel szolgáltatnak.

361 (6—6)

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a 20 kiadásban megjelent, Dr. MÜLLER orvosi tanácsos által,

a megrongált idegzet és sexuál systemáról

irt, kitüntetést nyert füzet.

60 krnyi levélbélyeg beküldése ellenében a füzet megkapható Czim: **Eduard Bendt**

(173) 20—52 Braunschweig,

Csúz, köszvény, egszaggatás fejfájás, csipőfájdalom hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom enyhitő szer és majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan: **„Horgony-Pain-Expeller"** kérendő.

(196) 9—18

TUTSEK E.

temetkezési intézete,

BRASSÓ, Kapu-utcza 4. sz. a Tehén-piacz sarkon.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe — előforduló halálesetek alkalmára — jól berendezett **temetkezési intézetét** hol minden a temetkezéshez szükséges tárgyak a legolcsóbbtól a legfinomabbig, mindig készleten és jutányos árakban találhatók.

Ércz-koporsók bizományi raktára a legelső **bécsi** ércz-koporsó gyárból

Saját műhelyében készült mindennemü fakoporsók, díszes kiállitásu **ércz utánzott** koporsók és finom politurozott **cserefa-koporsók** olcsó árakban. — Továbbá szép **sir-koszoruk** és koszoru **szalagok**, valamint minden a temetkezéshez szükségelt czikkek jutányos árban kaphatók.

Márvány siremlékek képviselete.

Saját díszes halottas kocsi 2 és 4 fogatuan, valamint egész ujonan épitett díszes **kék gyerek halottas kocsi** és minkettőhez kivánatra a testvivők is a nagyérdemü közönség becses rendelkezésére állanak.

Elvállalok nagyon méltányos árakért teljes kiállitásokat, minden osztály szerint, vallás és nemzetiségi különbség nélkül oly formán: hogy az illető gyászoló családnak semmi utánjárása nincsen, melyeket az eddig ismert pontossággal és egybevágó renddel intézek el, a miért is előforduló halálesetek alkalmára becses pártfogásukba ajánlom intézeteimet.

Végül pedig ajánlom **közvetitő, cselédszerző** és **ügynöki** intézetemet is, melynél a pontos eljárás szinten fő feladatom

Kiváló tisztelettel

331 (3—*) **Tutsek E.**

HIRDETMÉNY.

A nagyérdemü kereskedő uraknak becses tudomásul adom, miszerint a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő **kosárgyáramban** a legjobb minőségü **utazókosarak**, belül bőrvászonnal, a fedele pedig vizhatlan vászonnal bevonva, Wertheim-féle zárral ellátva, vagy béleletlen nádzárral, az alantjegyzett árakon készpénz fizetés mellett bár milyen nagy ságban és mennyiségben kapható u. m.:

Hossza centiméterekben:	63,	68,	73,	79,	84,	89,	94,	100, 105
Bevonva Wertheim zárral:	4.—,	4.40,	5.10,	5.80,	6.70,	7.50,	8.20,	8.90, 9.60.
Béleletlen „ „	2.40,	2.70,	3.10,	3.50,	4.40,	4.90,	5.40,	5.90, 6.40
„ nádzárral	1.80,	2.10,	2.50,	2.90,	3.20,	3.70,	4.20,	4.70, 5.20.

Nagyobb mennyiségü vételnél megfelelő % engedmény.

Ugyszintén kapható mindenféle épitéshez való **targoneza** a legjutányosabb árak mellett.

Becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Alexandrovics Mór,

központi fogházbérlő **N.-Várad,**

335 (5—6) N.Sándor utcza 280

WEITZER JÁNOS

gép- waggongyár és vasöntőde részvény-társaság

ARADON.

Ajánlja szolgálatait a nagyérdemü közönségnek **vasöntvény tárgyak elkészitésére épitkezési** és másféle czélokra; elvállal továbbá vas és fémöntvények, **kovácsolt** alkatrészek elkészi ését nyersen vagy megmunkálva, gépek vagy más iparvállalati használatra a beküldött vázlatrajz vagy minta szerint.

Átvesz továbbá teljes **gépek** és **kés tiltek** elkészitését, **mezőgazdasági erdészeti, bányászati czélokra** stb. ugyszintén **jármővek** elkészitését, **vasutak, erdő** és **iparvasutak** számára.

Nagyobb **javitások** mozdonyokon (locomobil), másféle mezőgazdasági vagy segédgépeken stb. helyben gyárunkban vagy pedig szükség esetén egy szerelő kiküldése által a tett helyen a leggyorsabban eszközöltetnek. (352 4—12)

Költségvetések ingyen és bármentve kaphatók.

ERDŐVIDÉKI „BAROSS FORRÁS"

Az Erdővidéki „Baross-forrás" vize a legtisztább égvényes savanyuvíz.

A legjobb asztali és üdítő ital.

Gyomor és vese-bajokban a legkellemesebb és leghatháatósabb orvosság. Emeli az étvágyat és előmozditja az emésztést.

Járványok idejében rossz ivóvíz helyett a legegészségesebb ital gyermekeknek és felnőtteknek.

Friss töltésben kapható:

Kaszik Antal, Porr Emil és Irk Károly uraknál.

Ára: 1 literes üvegnek **6 kr.**

Ismét eladók kedvezményben részesülnek.

338 (3—*)

Brassó, nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.